

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Znojmo 27.10.2011
SRS 059785/2011

**Zpráva č. 19 oblastního odboru BRNO
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 26.9.– 30.10.2011**

1. Počasí

V první dekádě sledovaného období bylo krásné slunečné „babí“ léto beze srážek, s letními teplotami přes den až 27 °C a ranními okolo 7 °C. Ve druhé dekádě se začalo postupně ochlazovat a převládalo oblačné počasí s přeháňkami. Na konci sledovaného období přišly ranní mrazy až -4 °C. Přes den se teploty pohybovaly okolo 10–15 °C. Za celou sledovanou dobu spadlo asi 30 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Sklízí se kukuřice na zrna, cukrovka a tykev olejná, z ovocných plodin jablka, hrušky a réva vinná. Pokračuje příprava půdy a setí ozimých obilnin. Ošetřují se porosty ozimých řepky a obilnin.

Vlivem nočních přizemních mrazíků došlo dne 18.10. k omrznutí srdéčkových listů řepky ozimě v k. ú. Kostelany nad Moravou (okres Uherské Hradiště).

OBILNINY

JEČMEN JARNÍ – VÝDROL

Laboratorně potvrzená virová zakrslost pšenice (Wheat dwarf virus, WDV) byla zjištěna na okrese Uherské Hradiště (Kvačice, 26.9.) a Znojmo (Břežany, Hrádek u Znojma).

PŠENICE OZIMÁ – VÝDROL

Laboratorně potvrzený pozitivní výskyt virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus, WDV) byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 26.9., Staré Město, Nedakonice, 5.10.), Zlín (Spytihněv, 5.10.).

Laboratorně potvrzený pozitivní výskyt virové žluté zakrslosti ječmene (Barley yellow dwarf virus, BYDV) byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 26.9.), Zlín (Pohořelice, 27.9.).

Ohniskový střední výskyt kříška polního (Psammotettix alienus) byl zjištěn v okrese Vsetín (Kladeruby, 4.10.), Vyškov (Sivice, 5.10.), Hodonín (Šardice, 6.10.). Ohniskový silný výskyt byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Hradčovice, 26.9.).

Pozorování dospělců na podzim (na vzešlých výdrolech obilnin, orientačně v září a na vzešlých ozimech vyšetřých v blízkosti loňských ozimů, orientačně fáze 12-29 BBCH, v první či druhé polovině října – dle počasí, do prvního mrazu). Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětrného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řidších prosvětlených místech

porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

JEČMEN OZIMÝ (RF 12-25 BBCH)

První výskyt padlí ječmene (*Erysiphe graminis* f. *sp. tritici*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Bánov, 19.10.) a Vyškov (Nemotice, 21.10.).

První výskyt sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) na listech byl zaznamenán na okrese Vyškov (Nemotice, 21.10.).

První výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) na listech byl nalezen na okrese Uherské Hradiště (Nedachlebice, 25.10.) a Znojmo (Dyjákovice, 17.10.).

Ojedinělý velmi silný výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) v porostu byl objeven na okrese Brno–venkov (Smolín, 18.10.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na podzim se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

PŠENICE OZIMÁ (RF 00-23 BBCH)

První výskyt padlí pšenice (*Erysiphe graminis* f. *sp. tritici*) na listech byl objeven na okrese Brno–venkov (Smolín, 11.10.), Uherské Hradiště (Kostelany nad Moravou, 18.10., Polešovice, 25.10.), Vyškov (Hoštice, 18.10.), Zlín (Spytihněv, 18.10.) a Znojmo (Přímětice, 19.10.).

První výskyt hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia persistens* subsp. *triticina*) na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Pohořelice, 18.10.).

Velmi silné výskyty dospělců kříška polního (*Psammotettix alienus*) na rostlinách byly zjištěny smykáním na okrese Brno-venkov (Pohořelice, Smolín) v počtu až 80 ks na 100 smyků.

První výskyt kolonií kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) na listech byl objeven na okrese Znojmo (Bantice, 21.10.).

Lokální střední výskyt kolonií mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) na listech byl zaznamenán na okrese Vyškov (Hoštice, 18.10.).

Lokálně střední výskyt hraboše polního (*Microtus arvalis*) v porostu byl objeven na okrese Břeclav (Borkovany, 6.10.).

Pozorování se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na podzim se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 užívaných východů z nor na 1 ha.

ŽITO SETÉ (RF 11-13 BBCH)

První výskyt příznaků poškození larvami hrbáče osenního (*Zabrus tenebrioides*) byl zjištěn v okrese Břeclav (Boleradice, 31.10.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 15-19 BBCH)

První výskyt černě řepkové (*Alternaria brassicae*) na listech byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Branišovice, 27.9.).

První výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Branišovice, 27.9.), Kroměříž (Loukov, 4.10.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 5.10.), Vsetín (Lhota u Kelče, 4.10.), Vyškov (Hoštice, 21.10.) a Znojmo (Dyje, 4.10.). Slabý výskyt byl pozorován v okrese Břeclav (Hustopeče, 19.10.).

Pozorování se provádí při průchodu porostem v RF 15-26 na listech dvaceti rostlin (na deseti místech vždy na 2 za sebou rostoucích rostlinách). Z každé rostliny se hodnotí 2 listy, přednostně se vybírají listy s příznaky napadení. Práh škodlivosti je 5-25 % listů.

Preventivní ochrana spočívá v nákupu zdravého osiva, minimálně 3letý osevní postup. Ochranu vzházejících rostlin zajišťuje moření osiva. Fungicidní postřik je možné provést ve dvou termínech. Optimálním je podzimní ošetření ve fázi 14-18 BBCH (4. až 6. pravý list). Časně jarní ošetření může snížit celkové napadení a zpomalit průběh infekce, ale nezničí již infekce, které vznikly na podzim.

První výskyt **padlí brukvovitých na řepce (*Erysiphe cruciferarum*)** byl zjištěn na listech na okrese Brno-venkov (Smolín, 4.10.), Uherské Hradiště (Hluk, 26.9.) a Znojmo (Miroslav, 27.9.). Lokální střední až silné výskyty na listech byly objeveny na okrese Brno-venkov (Smolín) a Znojmo (Dyje).

Při průchodu porostem se v RF 15-26 na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny.

Zaznamená se počet napadených rostlin. Práh škodlivosti je 5 až 15 % napadených rostlin.

Nepřímá ochrana spočívá ve výběru vzdušné lokality, harmonické výživě a nepřehnojování dusíkem. Přímá ochrana – zaznamenány vedlejší účinky podzimního fungicidního ošetření proti fomovému černání stonku řepky.

První výskyt **plísně zelné (*Peronospora brassicae*)** na listech byl objeven na okrese Uherské Hradiště (Hluk, 26.9.), Vsetín (Lhota u Kelče, 4.10.), Vyškov (Hoštice, 21.10.) a Zlín (Dolní Ves, 4.10.). Lokální střední až silné výskyty byly zjištěny na okrese Brno – venkov (Smolín) a Znojmo (Dyje).

Při průchodu porostem se v RF 15-26 na deseti místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny.

Zaznamená se počet napadených rostlin. Práh škodlivosti je 5 až 25 % napadených rostlin.

Preventivní ochrana spočívá v likvidaci sklizňových zbytků. Většina odrůd ozimé řepky vykazuje dobrou odolnost. Za příznivých růstových podmínek porosty infekci překonají. Přímá ochrana – byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fomovému černání stonku řepky, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

První výskyt dospělců **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** byl objeven na listech na okrese Kroměříž (Lutopecny, 18.10.).

První výskyt kolonií **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Dyje, 3.10.). Střední výskyty byly objeveny na okrese Kroměříž (Lutopecny, 18.10.) a Vyškov (Hoštice, 21.10.). Ohniskový silný výskyt larev na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 25.10.). První výskyt vajíček na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Těšov, 19.10.).

První výskyt housenic **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** na listech byl zjištěn v okrese Vsetín (Lhota u Kelče, 4.10.). Ohniskový silný výskyt housenic zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 5.10.) a Znojmo (Práche, Tasovice).

První výskyt min na listech způsobených larvami z **čeledi Vrtalkovití (*Agromyzidae*)** byl nalezen na okrese Brno-venkov (Smolín, 7.10.) a Znojmo (Tasovice, 6.10.).

První výskyt min na listech způsobených larvami **vrtalky (*Phytomyza rufipes*)** byl zjištěn na okrese Kroměříž (Lutopecny, 18.10.).

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 39 BBCH)

První výskyt **braničnatky řepné (*Septoria betae*)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Krhovice, 29.9.).

První výskyt **padlí řepy (*Erysiphe betae*)** na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Martinice, 4.10.).

První a zároveň lokální silný výskyt nymf a dospělců svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*) na listech byl objeven na okrese Znojmo (Krhovice, 29.9.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 89-91 BBCH)

Ohniskový silný výskyt rzivosti slivoně (*Tranzschelia pruni-spinosae*) na listech byl zjištěn v okrese Kroměříž (Martinice, 4.10.).

ZELENINA

KAPUSTA KADEŘAVÁ (RF 49 BBCH)

Ohniskový silný výskyt imág a larev molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*) na listech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 19.10.).

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ (RF 7 BBCH)

První výskyt padlí jetelového (*Erysiphe cichoracearum*) na listech byl objeven v okrese Zlín (Dolní Ves, 4.10.) a Vsetín (Police u Valašského Meziříčí, 4.10.).

VOJTĚŠKA (RF 7 BBCH)

Střední výskyty hraboše polního (*Microtus arvalis*) byly zjištěny v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, 18.10.) a Znojmo (Hevlín). Silné výskyty byly zaznamenány na okrese Brno – venkov (Pohořelice) a Znojmo (Miroslav).

Pozorování se provádí u víceletých píceň v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace a po druhé seči jetelovin.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Chemické ošetření porostu se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 až 600 užívaných nor na 1 ha u letos zasetých porostů a více než 400 až 2000 užívaných nor na 1 ha u dvouletých a starších osevů.

Za oblastní odbor Brno: Ing. Kristýna Škrabalová a Ing. Eliška Kopřivová